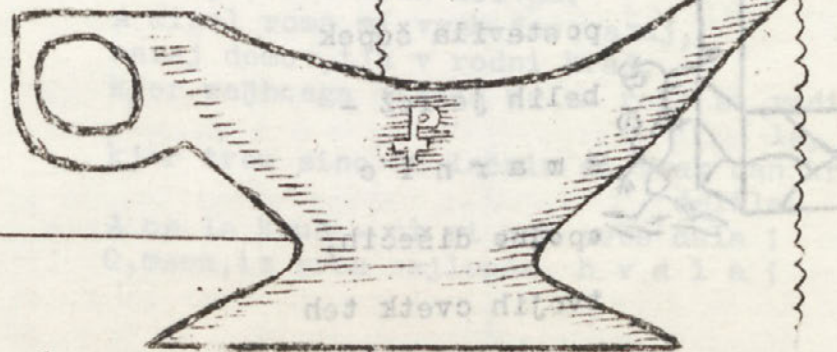

Chrouc 3-2

iskre

VIPAVA 1969

LETO: I
ST: 4.

Šmornice

O, maj...

najlepši čas

so tvoji dnevi !

Zelene trate

polne so cvetja,

v logu odmeva

od ptičjega petja.

V znamenje malo,

ki sredi polja stoji,

pa roka neznana

pred tvojo podobo

M a r i j a,

postavila šopek

belih je rcž -

š m a r n i c

opojno dišečih,

tvojih cvetk teh

prelepih ...

Kaj je z menoj?

O, Bog,
pred tvojimi očmi bežim
in pred tvojo podobo,
o, Bog.
Grem v kapelo,
a ne zdržim.
Ven! - Ven!
Strmim, molčim.
Kaj je z menoj?
O, Bog, saj sam več sebe ne poznam !!
O, Bog, glej, tebe si želim,
a vendar pred teboj bežim...
Ljubiti te želim,
a križa, žrtve se bojim!
O, Bog,
daj, da se uredim,
okrove greha zapustim
in v tebi spet živim !!!

Mami

V tujem kraju zdaj prebivam,
iz tuje roke kruh uživam,
A misel roma mi vsak dan nazaj,
nazaj domov, tja v rodni kraj,
kjer majhnega otroka me za roko si vodila,
kjer trem sinovom lačnim si vsak dan kruh delila.
A ne le kruh - ti si nam sebe dala !
O, mama, iz srca najlepša hvala !

ČAS

O, sonce zlato, ki z neba modrine
obsevaš svet in daješ mu življenje,
tu vidiš veselost, a tam trpljenje,
le ti ostaneš, drugo vse premine.

Mineva dan, za njim se noč razgrne,
pomlad zelena nam rodi poletje,
jesenska megla zimo nam obeta,
ki zopet nam pomlad prijazno vrne.

Tako mineva s časom človek bedni,
veselja dnevi kratke so minute,
noči trpljenja zdijo se nam tedni.

A dolga zima ni tako nobena,
da ne sledi pomlad ji vsa zelena,
ki v radost, srečo vsem je dodeljena.

B.P.

Mati, ne morem...

S suho in uvelo roko, kisese je rahlo tresla, je mati popravljala šopek poljskega cvet - ja, ki ga je prinesla na mizo.

!-Kar lepa je postala najina domačija-, je sama pri sebi polglasno mislila. Vesela kakor c trok je pričakovala svojega sina. Gotova je bila, da bo danes prišel njen sin, katerega že tako dolgo ni videla. Roke so ji bile že trde od dela. Nič ni pomislila na utrujenost, nič na napor. Očistila je stanovanje, samo, da bo sin več

sel, ko se vrne to da bo čutil, da ga mati čaka in da ji pomeni vse, še več kot njeno življenje. Bele, čiste deske v podu, zadnji žarki večernega sonca, ki so šli skozi okno, da vse je bilo tako praznično, vse tako lepo, kot ji je zamisljala mati, da bo takrat, ko bo spet sprejela svojega Ivana. Celo resni obrazi s svetnikov na lepih, od starosti počrnelih podobah po stenah, so bili bolj veseli, tako vsa je videla mati. Pogled ji je obstal na sinovi fotografiji na steni: mlad fant v uniformi, kakršnemu so se v obraz že začrtale prve moške poteze.

Da, prav tak bo stal danes pred menoj. Kako lepo se je že tako spremenil? Dozdaj niti opazila nisem, da je tako podoben očetu. Nikoli več ga ne bom pustila od sebe. Živela bova skupaj od posestva.

Pozabila je na vse, tudi na to, da so bila zadnje mesece Ivanova pisma od vojakov zelo redka.

Pogled ji je zdrsel na uro. Kazalsi so se blizali sedmi.

Veak časa bo pripeljal vlak. Vseeno nisem zastoj tako dolgo čakala.

Z naglimi koraki je stopila v kuhinjo. Hotela je, da bi njen sin čutil, da je dobrodošel, da ga čaka. Vse je pravzaprav naredila njemu v čast.

Kazdelose ji je, da čas hiti. Mar ni bilo več ravno, ko je videla moža mrtvega, ponesrečenega. Koliko se je od tedaj že zgodilo ... Sin je dokončal šolo, iz dečka je postal fant in zdaj že dobiva očetove, moške poteze. V podzavesti je celo čutila, da sinu samo njena materinska ljubezen ne bo zadoščala, ampak si bo moral poiskati dekle, nevesto. Toda to misel je odganjala. Čeprav je sina ljubila, se je v njene misli prikradel kanček ljubošumnosti. Hotela je, čeprav je vedela, da tega ne bo vedno zmogla, molati in streči sinu. Morda bi se pa le spri-

6
jaznila z dejstvom...

-Prepočasna sem, Ivan bo hitrejši od mene, je negodovala mati. In res, prav tedaj se je za motnim steklom vhodnih vrat pojavila visoka postava, ob prag so udarili koraki in potrkalci je. Vrata so se sunkoma odprla in mati je ob tem preseženo popustila skodelico, ki je rahlo zazvenela, ko je udarila ob krožnik. Kakor otrok, ki v pričakovanju steče k očetu, je naglo stopila k Ivanu in ga objela.

-Moj Bog, ne veš, kako težko sem čakala tega trenutka, je skoraj jokala od sreče. Nič več ni mislila na trpljenje, na delo, na skrbi, ki jih je imela s sinom. Vso jo je naplnila lepa misel, ki jo je navdajala z veseljem: Samo, da bva spet skupaj....

Zrla sta si v oči. Celo sinu, ki je vstopil rešen, se je na obraz prikradel žarek veselja.

Pretekla je minuta, še le nato je stekla bese da. Skoraj bi bila pozabila sinu ponuditi doboto, ki mu jih je pripravila, tako je bila prevzeala od sreče.

-Poglej, Ivan, -je spregovorila, ko sta stopila po večerji na prag v lep pomladni večer.

Poglej našo hišo, našo zemljo....

Zazdela se ji je še lepša, kož dozda, ko je čakala na Ivana. Začela mu je razkazovati, kje je letoš posejana pšenica, kje kuruza, kje je posejen krompir... Kar vživela se je v to pripoved. Ni mogla verjeti, da je Ivan ostal tako mrk, tako hladen ob njenem pripovedovanju, Ivan je ves čas molčal, nato pa je se težkim, mračnim glasom na materino spodbudo povedal, da ne misli živeti z njo, da se je zadnje mesece kljub domotožju premislil, da gre v mesto, kamor ga vabi prijatelj, ki mu je že priskrbel delo in kamor ga kliče tudi srce, k dekletu. Mati je videla, da je sin zdaj bolj lažjano vzdihnil. Verjetno se je bal tega trenutka. Povedal je materi, da je oba v mestu že obiskal, preden je prišel domov. Mati je obstala kot vkopana. Pogled se ji je ustavil v temnem kotu,

oči je obrnila na križ. V srce ji je stopila bo-
jazen, moreča in težka, črna je vstala pred njo
misel, da bo spet ostala sama, brez sina, brez
smisla, ki ga je on dajal njenemu življenju, o-
stala sama za delo na kmetiji...

Ne, v mesto pa ne grem -, je odbila s stru-
šenim, a odločnim glasom sinovo ponudbo, čeprav
ne bi mogla reči, da ji je posestvo in domačija
pomenita več od ljubezni do sina.

Ivan, pa ne bi mogel ostati doma? Pogledaj na
še polje, pogledaj gozdove in večerno zarjo nad
njimi, pogledaj...-

Dalje ni mogla. Ni mogla spomniti sina na
svojo ljubezen, nase. Ni mu mogla povedati, da ga
je vse leto težko čakala. Rahlo se je stresla
od joka; tudi sina je to pretreslo, vendar pote-
ze na obrazu so mu še bolj otrdele in skozi gub-
ha usta je izdaval:

"Ne morem gati ..."

HILMO

Sanje

Daleč od doma
z višine sem gledal
puste strehe
in sive zidove
tuje vasi.
Gledal revna sem polja
in travnike ožgane
te tuje dežele.

Le kje je zdaj moja mladost?
Kje pustil sem srečo, radost?
Kje je moj dom?

Zaprl oči sem,
zaslišal sem pesen...
Spet bil sem doma,
spet srečen, vesel,
sem vriskal, smejal se
in pesmi si pel...

Tebi, Mati

Ave !

doneli so zvonovi.

Ave !

peli so gozdovi

tebi, Mati.

Rože so dišale

tebi v čast

in ptički so peli

v slavo tebi,

Mati.

V prelepem maju,

v zelenem gaju

iz dna srca,

ko pela je narava,

izvil se mi je vzdih :

Ave, Mati,

Zdrava...

Planine valjice

PROTI VRHU

Stresel sem s V hipu sem bil popolnoma buden. Skozi odprto okno je vel svež zrak. Ozrl sem se ven. V mraku se je razločil obris cerkvice, zadaj črnina gozda, nad njim pa gorski vrhovi, ki so se zlivali z nebesno sivino. Kmalu so se zbudili tudi ostali. Tiho smo se oblekli in po stopnicah odšli v pritličje koče. Od vzburjenosti in pričakanja sem se rahlo tresel. Sedli smo za mizo in začeli zajtrkovati. Ozrl sem se skozi okno. Postalo mi je tesno pri srcu kajti Jalovec je bil pokrit z gostimi oblaki. Vreme nas je razočaralo, toda poguma nismo izgubili. Po jedi smo si oprtali nahrbtnike in zapustili kočo. Ura je bila šest. Zdanilo se je. Nad dolino so kot sive preproge viseli oblaki. Na bližnji smreki je bila tabla z napisom: Tamar, Jalovec 3,5 h. V dolini je vladala veličastna tišina. Vsak je v svoje misli zatopljen. Ni smo hiteli skozi smrekov gozd po dolini Tamarja na vzgor. Kmalu je začelo rahlo rosiť. Potegnili smo kapuce na glavo. Voditelj je predlagal desetminutno jutranjo moli tev in premišljevanje. Tedaj sem spoznal, kako se v planinah lahko moli. Povsod je vladal svet molk, le naši koraki so škrtali po progu, ki ga je naneseł potok. V tistem trenutku so mi odpovedale vse besede.

de in molitveni obrazci. Že sama misel na Bogaja je bila mogočna hvalnica in zahvala. Prijelo me je, da bi se vsedel pod smreko in dolgo ostal v tem stiku z naravo in Bogom.

Kmalu smo prišli iz gozda. Pred oči nam je sč stopil krasen prizor ; na levi strani z adaj Sle me, za njim pa Mojstrovka v oblakih. Vzporedno z nami se je vlekla veriga sten Travnika, Jalovške škali in na levi strani v ob vrhu ozebni ka Galičicea. Na desni strani razni vrhovi podgorja Pond, spredaj pa je Jalovec izginjal v megli in oblakih. Sredi te divje lepote sem se počutil silno neboljenega in majhnega. Besede so se kar izgubljale v grušču in stenah. Včasih se je slišal šum, ki ga je povzročil s sten padajoč ka men.

Hočili smo po ogromnem melišču, ki se je po lagoma dvigalo in ožilo v ozko gaz. Steza je po stajala vedno bolj strma. Tu in tam je že spod letela noga na drobnem pesku. Grozeči skalni orjaki, ki označjajo pravi vhod v Ozebnik, so bili vedno bliže. Ko smo prišli v samo tesen, je oš zgoraj mrzlo potegnil veter. Začelo je deževati gosteje. Negotovo smo gledali navzgor, v temno ž žrelo, iz katerega so se podile navzdol megle. Najprej smo obšli ogromno, skalno gmoto, ki štrli iz melišča kakor otok sredi reke. Zaradi megle je bilo precej temno, z obeh strani pa so orjaške skale grozeče zrle na nas. Napredovali smo počasi, ker je melišče postalo strmo. Vlaga je s površine bunde počasi pronicala v notranjost. Na nekaj mestih sem že čutil mokroto. Čez nekaj časa se je megla nekoliko dvignila ; prišli smo do snega. Začel se je najtežavnejši in najnevarnejši del vzpona. Brez derez smo s težavo rinili dalje. Sneg je bil trd, noge so spodletavale. Vsak zase je moral zelo paziti, da ne bi padel, ker bi bilo to zelo nevarno. Čez približno pol ure smo ponovno prišli do melišča. Tu se tesen nekoliko razširi. Skale so tukaj na obeh straneh silno razdrapane. Po njih je v drobnih curkih tekla v

voda, ki se je nato izgubljala v grušču. Na levi strani pod previsom smo popoli nekaj malinovca in nato nadaljevali pot. Kmalu se je začel najožji in najbolj strm del Ozebnika, ki ga omejujejo navpične, gladke stene. Noge so se nam začele pogrezati skoraj do kolen v razmočen grušč. Zdelo se mi je, da vse skupaj počasi leze navzdol. Hrepeneče sem gledal navzgor, proti izhodu. Od potu in dežja sem bil popolnoma premočen. Morali pa smo premagati še en kos trde, zasnežene poti. Potem je spet nastopilo kamenje in grušč. Komaj smo prišli do vrha Ozebnika, se je z desne strani vsul plaz kamenja in zdrvel po koritu navzdol. "Kaj, če bi ero minuto zakasnil?", mi je činilo skozi možgane. Hvaležno sem se curlj proti nebu.

Od tu smo krenili nekoliko navzdol, na desno in kmalu prišli do vstopa na Jalovec. Megla je izginjala, pač pa je deževalo z vetrom. Po pobočju je curljala voda. Noge so zašle na trdo podlago in šlo je hitro navzgor, čeprav se se nam kolena tresla od prestopnega napora. Kjer so bili zabiti klini, smo si pomagali z rokami. To je silno dobro delo, saj so se nam noge tako ne nekoliko razbremenile. Kmalu smo prišli do roba, od koder se je krasno videl Tamar, precej daleč na desni - zgoraj, ke bil vrh Jalovca v oblakih. Po robu smo hiteli proti njemu.

Na levi strani se vzporedno s potjo vleče prepač, zato je na več krajih napeta jeklena vrv. Pihal je mrzel veter, oblaki so se polagoma dvigovali. Tik pred nami se je pokazal vrh Jalovca. Pohiteli smo in kmalu smo bili na njem. Kljub mrazu je bilo čudovito; pod temnimi oblaki so se kakor pod sivim baldahinom daleč naokrog videli vrhovi gora: Ponce, Mangrt, Mojstrovka, Očak Triglav, ... Kdo bi znal vse naštetiti! Ura je bila devet in deset minut. Vsa napetost, ki me je tri ure gnala samo kvišku, je izginila. Počutil sem se kakor otrok, ki ga je minil jok in se je veselo nasmehnil. Pozabil

sem na utrujenost in na mraz. Kako lepo gleda
ti svet pod seboj !

Čez nekaj minut smo krenili navzdol. N š novi
cilj je bilo zavetišče pod Špihom, kjer bi se p
pogreli in oblaki. Šlo je naglo navzdol. Pog
led na umite doline, po katerih so se tu in tam
plazile meglice, je bil čudovit. Temne barve vr
hov, dolin in pogotij so dajale nekaj slovesen
vtis. V smeri proti Triglavu so se oblaki za
hip pretrgali in snop žarkov je pozlatil doli
no Trente. Takrat smo zagledali precej nizko
spodaj, na vzpetini pod mogočnim skalovjem, iz
pločevine narejeno ZAVETIŠČE POD ŠPIKOM .

Teodor D.

POČITNIŠKI SPOMINI

SKAVTSKO SREČANJE
S CIGANI

Ob majhni cerkvici se je mešalo veselo in
razposajeno pogovarjanje s škrtanjem lopat, ki
x so se zarivale v pesek. Bil je lep, sončen poč
itniški dan in s sošolci sem bil na taborjen
ju na Planini pod Mirno goro v Beli krajini.
Planina je majhna vasica med gozdovi, daleč od
mestnega hrupa. Tam je bila med vojno porušena
cerkev, ki jo je pred tremi leti začel popravljat
ti Tone Grahek, lani pa je naprosil še nas, da
smo mu pomagali.

Naš tabor je bil čudovit. Imenoval se je
Tabor prijateljstva. Na majhni jasi je bil pro
daj oltar, miza, nekakšen štedilnik, ob strani

trije šotori, na srednjem taborni ogenj, ker smo ob večerih doživljali svoje najlepše trenutke.

Iz tabora se oglasi vonec : znak za kosilo. Po delu je hrana kar knila, po kosilu pa nam tudi počitek ni bil več.

Vendar mlad človek težko miruje, tudi kadar ga nihče ne priganja k delu. Nekdo je "Izvchal", da se je v bližini utaborila skupina ciganov. Polcžaj je postal privlačen in napet. Lojze vzame fotografski aparat in z Jožetom odrineta na ogleda. Neopazno se približata ciganskemu taboru, plazeč se od grma do grma, od skale do skale. Lojze vstane in se za trenutek prikaže iz skrižvališča. "Škljoc..." in na filmu je že prvi posnetek. Tedaj pa nekdo od ciganov opazi "nevarnost" in kmalu zaženejo vik in krik. Tedaj obrne Jože pozornost ciganov nase. Kmalu ga začno obmetavati s kamenjem. Medtem pa Lojze pridno polni filmske posnetke. "Škljoc..." --- "Jao, moj lepi vrat, slikao me je", se tedaj oglasi mlada ciganka. Naša junaka morata zdaj zapustiti položaje in jo urnih krač odkuriti stran.

Popoldne smo spet delali pri cerkvi ob potu in se pogovarjali o minuli pustolovščini. Izza ovinka pa se kar naenkrat prikaže majhen črn pes, za njim umazana koza, kmalu tudi konj, ki je vlekel voz, poln otrok. Vodil ga je človek brez roke. Njegova polt je bila precej temna. Nato še sledil drugi konj, ki je vlekel prav takšno breme. Zadaž pa sta stopala moški in ženska srednjih let, verjetno zakonca. Ona je vodila pod roko slepega moža. Hitro je spoznala Lojzeta in ga začela učiti bontoma. Z neprijaznim glasom mu je obljubila, da mu bo njen brat na preprost način - z nožem - pomagal na oni svet. Rokovnjač, ki ni vedel, o čem je "ljubezniv" pogovor, je za nekime glasom pridno polnil filmske posnetke.

Naslednji dan so se cigani vračali po isti poti. Lojze, ki se je tresel že od prejšnjega dne, ni vedel, kam bi se dal. Končno je snel očala in mirno čakal usode. Ob cerkvi se oba vozova usta-

74-
ta. Nekaj časa se gledamo; mali cigančki in mi, potem pa eden pokaže na mene in pravi: "Znam tebe!" - "Ne znaš ti mene, kad ja znam tebe." Marija je zagnala vik in krik. Rajali so na voz, se premetavali in uganjali vse mogoče neumnosti. Med njimi pa je mirno in tiho sedela mlada ciganka. Morda ji je bilo kakih sedemnajst o osemnajst let. Oblečena je bila v dolgo, ponosenok krilo. Imela je dolge, nepočesane lase, ki so ji padali preko ramen. Obraz ji je bil lepo pogorel, poteze pravilne. Iz njenega vedenja se je videlo, da ji je nerodno. Plaho, toda ljubeče se je nasmehnila in se zamišljeno zazrlav tla. Verjetno se je čutila zapostavljeno. Bila je prav nasprotje razposajenih otrok, ki so nesramljivo in živahno kazali svojo raztrgano in zamazano obleko. Karavana se je počasi pomaknila naprej in končno sta izginila za grmom tudi zakonca. Ropotanje obeh voz se je vedno bolj manjšalo in končno smo ostali spet sami med obsežnimi gozdovi v majhni gorski vasici...

-- Janez G. --

Nаша kronika

K A K O S E G O D I
N A Š I M V O J A K O M ?

Že tretji mesec poteka, odkar smo se poslovili od osmih sošolcev, ki so morali prijeti za puško. Zdaj so se oni verjetno že popolnoma navadili na novo okolje in nov način življenja in tudi mi smo se že sprijaznili z dejstvom, da so naši razredi bolj prazni, kot so bili včasih.

Zdaj nas vežejo samo spomini in - pošta. Nekateri nam pišejo precej pogosto, drugi pa nimajo časa. Najbolj prizadevni pošljejo tudi kakšen prispevek za naše glasilo (HLEBO, Ipavec)

Njihova pisma so zelo zanimiva, saj nas seznanjajo z njihovim življenjem v okolju, ki je za nas še španska vas.

Rad bi vam jih "predstavil". To bom pa najlažje opravil z odlomki iz njihovih pisem, Pa začnimo :

Jože (Černe, V.P. 7077-1, Našice, Hrv.) je odšel en mesec za drugimi. "Službuje" v Našicah. To je kraj, oddaljen 51 km od Osijeka. Takole opisuje razmere v vojašnici :

"Največja sreča, v ograjenem prostoru, velikem za pol Vipave je kantina. Tam dobiš vse, od pije, če do kreme za čevlje. Žalostno je le to, da moraš pol ure stati v vrsti, preden prideš na vrsto."

Ivan pa je bil že prve dni premeščen - iz čudovitega Ohrida v nekoliko manj čudoviti Prilep /I. ELAŽIĆ, V.P. 4028-23, Prilep, Mak./ Pisal nam je pa takole :

"Neprestano sem žejen. Mesta še nisem spoznal. Tu je tako strašno mraz, da se ves tresem, celo led je bil en dan v Ohridu je bilo topleje. Tako imam priliko spoznati, kaj se pravi biti vojak pozimsko-dobro, da bo samo ena zima pri vojakih. Jaz sem se šele pred nekaj dnevi spomnil, da mora biti pri vas zelo vroče, mislim v šoli... Prav pozabil sem na tiste strašne dneve. Kako je z matematiko ?"

No, v zadnjem pismu je dokazal, da je mesto že kar dobro spoznal, saj nam ga je zelo zanimivo opisal. Odgovor na vprašanje :

Z matematiko je vse po starem. Ahil je bil ranljiv na peti, povprečen semeniščnik je pa pri matematiki.

Janez uživa "počitnice" v Titovem Velesu. Zanimivo mesto ! Janezov naslov: J. Jenko, V.P. 5912-18, T. Veles, Mak. Odlomek iz njegovega pisma :

"Pokrajina je pusta. Življenje je enolično in prazno. Že v prvih dneh sem spoznal, da so vojaki res zelo "olikani" fantje. "Lepo" namreč ravnaajo s hrano, saj pogosto leti kruh z enega konca obednice na drugega, pa tudi pod mizami

ga ne manjka...Tudi ni nobenega slovenskega ča
sopisa.Tako ne berem ničesar in sem kakor ptič v
kleki... "

Pa,da se še s tole pošiljko ISKER stanje
vsa, malo izboljšalo.

Imam občutek,da se še najbolj godi Lojzetu.
(L.SINKOVEC,V.P. 6330-62,Danilovgrad,Črna gora),
pa leprav pije klorirano vodo.Hodi namreč na iz
lete.Celo v samem Sarajevu je že bil.Pa tudi dru
gače marsikaj doživi,Kar pogledjte:

" V nedeljo dopoldne sem bil v danilovgrad-
nem manastiru (samostan) pri maši in obhajilu
kato me je pravoslavni mehih s svojo ženo - re-
dovnico povabil v kuhinjo na zajtrk.Poznal je
celo Bajca in Jerončiča,ki sta ga obiskovala "za
časa Avstrije"...

V Sarajevu sem naletel na kaplana.Pohvalil
me je,da sem se že dobro aklimatiziral v hrvaški
pi..."

Kajne,da se nisem zmotil?

Tone pa gostuje v Bitoli.To je makedonsko me-
sto mlađih,študentsko mesto.Našemu vojaku Toneu
lahko pišete na naslov:T.Gradišek,V.P.4519 - 1
Bitola,Mak. Tam ima kar dobro družbo,saj sta v
Bitoli pri vojakihi tudi Novak in Kvaternik.

Piše nam,da so vojaki zelo pohlepni po tuji
imetju.Tako na omari ni dovolj ena ključavnica.
Zelo dobro pa se baje obnesejo ključavnice TITAN.
Si boste zapomnili?

Jože (Ipavec J.,V.P.4848 - 25,Bjelovar,Hrv.)
nam je še najbližji.V nekem pismu je poslal tu-
di križanko,ki bo objavljena v naslednji števil-
ki.Piše pa takole :

"...vsekakor pa mi manjka duhovnega czračja,
ki ga imate v Vipavi dovolj.Ne moreš si misliti
kako sem se namestil na postelji,ko sem čital
ISKRE.Počutil sem se kot največji bogataš,kot
kakšen lord ali Amerikanec.Rekel sem sč :-Ven-
dar je prišlo nekaj v moje roke,kar se da z užit-
kom prebaviti..."

Hvala lepa,Jože,za križanko in za pohvalo .

Pa še kaj pošlji !

Branko "služi cesarja" v Skopju (B.Melink, V.P. 5912-14-3, Skopje, Mak.) Pa naj bo sam pove, kako se vidi na njegove strehe :

"Skopje, kraj nesrečnega imena, lež dosedaj še neznan in skrivnostno v mojem podnožju. Odkar sem ga zapustil pred skoraj dvema mesecema, ni stopila več moja noga na njegove ulice. A "vremena Kranjcem bodo se zjasnila..." skoro bom stopil v senčnati gozd minaretov, ki se kot večstopenjske rakete dvigajo proti nebu. Popolnoma jih zmanjka na desnem bregu Vardarja, kjer so razvrščene stolpnice kot škatlice vzigalic."

Tudi France spoznava jug v Bitoli, kot Tone. (F. Novak, V.P. 4519 - 24, Bitola, Mak.)

Med drugim piše o slovenski maši pri kateri so sodelovali semeniščniki, vojaki, sestre in neke kaj civilistov v bitolski cerkvi. Po maši so

"Po maši smo šli k duhovniku, ki nas je malo pogostil. Nato smo debatirali o različnih stvareh. Ko sem prvič govoril z njim, sem mislil, da je Slovenec, tako specialno govori slovensko. Potem sem pa izvedel, da je Makedonec, doma blizu a albanske meje. Slovenščine se je navadil, ko je bil v šolah..."

Tako torej živijo naši vrstniki, ki so pero začasno zamenjali za puško, spanje pa za stražovanje. Čas pa teče hitro in ne bo več preteklo veliko - Donave v Jadran, pa bodo naši vojaki začeli šteti dneve do odhoda domov. Najhujše so pa že prestali. Pišite jim kaj, da jim bo čas še hitreje stečel. Hvaležni vam bodo za vsako besedo.

Kajne, dragi borci ?

Zvone

I D R I J S K I P R A Z N I K

Idrija, mesto živosrebrnega rudnika, nas je zadnja leta že nakajkrat presenetila z dokazi svoje izredne življenjske sile. red štirimi

so tamkajšnji izobraženci začeli izdajati literarni list Kaplje, ki so se iz pokrajinskega glasila začele razvijati v vseslovenski list. V lanskem novembru so poskusili javen dialog med kristjani in marksisti.

Za letošnji prvi maj so pa zgradili in odprli novo župnijsko cerkev, posvečeno sv. Jožefu - delavcu. To je bil ne samo praznik prvega reda za Idrijo, temveč dan veselja za vse slovenske kristjane. Iz našega semenišča nas je bilo nekaj priča tega izrednega praznika. Da bomo razumeli dogódke, moramo poseči malo nazaj.

Ko je spomladi 1945. gorela stara župnijska cerkev sv. Barbare sredi Idrije, kjer sedaj par kirni prostor, so verni Idrijčani jokali od žalosti. Ko pa so zdaj posvečevali novo cerkev, so meščani spet jokali - od veselja. Seveda je bilo potrebno osem let prošenj, dopisov, načrtov dela in stroškov, da so uspeli. In kako uspeli!

Prvo posvečenje nove cerkve je bila zamisel arhitekta Antona Bitenca. Odstraniti prejšnjo majhno podružno cerkev in zgraditi novo, moderno župnijsko cerkev, samo zvonik je ostal od prej. Delo je izvedel projektivni biro Slovenija projekt, nadziral je ing. Jože Kregar. Slikarska dela v cerkvi je izdelal akad. slikar Stane Kregar.

Druga stopnja posvečenja je bilo uradno odobrenje od strani oblasti. To pa ni šlo gladko. Prejšnji petek je uradna komisija odklonila odobritev, ker da dela niso bila končana. Zato pa je zadnjih pet dni pritisknilo kar dvajset različnih podjetij s številnimi delavci, ki so noč in dan hiteči dopolniti pomanjkljivosti. V torek zvečer je spet prišla deset članska komisija iz Ljubljane, okrog cerkve pa velika množica.

Žica Idrijčanov. Tedaj je nek domačin rekel: predsedniku komisije: "Če ne boste podpisali, ne vem, kako boste prišli ven," in namignil na množico. Tedaj je predsednik molče podpisal odobrenje, prav na novi oltarni mizi. Ko so odprli vrata, je množica napolnila cerkev in za-

pela zahvalno pesem Slovesnost pra

Slovesnost pravega tretjega posvečenja se je začelo na predvečer, v sredo, 30. aprila s koncertom orkestra in zbora iz ljubljanske stolnice, ki ga je vodil Mirko Cuderman. Izvajali so ob podpori novih električnih orgel Haendlov oratorij Messias. Vsebina oratorija je življenje, delovanje in trpljenje Jezusovo po sv. pismu stare zaveze (prerok Izaija) in po evangelijih - ali po treh delih rožnega venca. Višek je Kristusovo vstajenje v mogočni aleluji. Besedilo je bilo slovensko, zvedba popolna in je v dveh urah osvojila polno cerkev poslušalcev. To je bila umetniško podana glasbena služba božja.

Vmes je umetnostni zgodovinar prof. dr. Franca Stele predstavil navzočim novo cerkev. Zgrajena je po načelih sodobne arhitekture. Zato je Stele najprej na kratko razložil zgodovino umetnosti od baroka do sodobne stavbne umetnosti z bistvenimi razlikami med slogi. Nato je pohvalil novo cerkev, kot izredno lepo in funkcionalno zgradbo, ki bo služila bogoslužju, obenem pa bo tudi v čast in ponos mestu, ker je skladno postavljena v svoje okolje. Stavba je osmerokotna, z dvema zvonikoma (prejšnjim in vitkim novim). Skozi steklena vrata vhodne lope, ob katerih je umetno izrezlano leseno razpelo, stopimo v svetlo, krasno urejeno notranjost. Ob steni, leva in desna, sta popolnoma stekleni in bosta poslikani s križevim potom (Stane Kravgar). Zpredaj je kamnita menza-oltar, središče bogoslužnega prostora, obnjen proti ljudstvu. Oltarno mizo nosita dve ogromni kamniti roki. Stavba je širša kot daljša, vsi sedeži so razporejeni v lahnem loku (centrirani) proti oltarju; tako so verniki v novih sedežih circumsedentes et circumstantes - to bolj ustreza cerkveni funkciji. Da bo več prostora, ima cerkev dva kora: nad oltarjem je kor za pevski zbor, zadaj je drugi za moške. (dalje)

dr. T. Požar

A Z S T A V A misijonskih vabil in podobic

V prvi polovici aprila je duhovni krožek pripravil razstavo misijonskih vabil in podobic. Leprav nismo videli, ne likovnih, ne literarnih podob, je bila razstava po svoje zanimiva. Vabila so nam pokazala, kako se naši duhovniki trudijo in skrbijo za svoje vernike, koliko ljubezni in žrtev vlagajo v svoje delo. Duhovnik, ki se res trudi za vernike, išče vedno novih sredstev, s katerimi bi v njih poglobil vero in izgubljene pripeljal nazaj h Kristusu. Taka vabila so tudi naša apostolata in sredstvo, ki se ga poslužuje bog preko duhovnika, da pripelje človeka zopet k sebi, včasih takega, ki je bil že dolga leta izgubljen. Verjetno so tudi besede duhovnikov imele polno učinek neznanih, a velikih uspehov.

Stane

S P O R T

V nedeljo, 11. maja je semeniška nogometna reprezentanca na vipavskem stadionu v predtekmi premagala vipavske mladince z rezultatom 8:1

V ponedeljek se je končalo semeniško pomladno prvenstvo v nogometu. Prvo mesto je zasedla reprezentanca IV.a, drugo mesto III.a, ~~četrto~~ četrto mesto I.a. Sledijo : II.a, III.b, I.b.

- Zv -

N A Š E P I S A N J E (nadaljevanje)

K a k o n a j p i š e m o ?

Prišli smo do glavnega in najvažnejšega vprašanja: Kako naj pišemo, to je, kako naj pišemo, da bo pisanje dobro.

Kdor pričakuje kaknega vzorca ali celo čudežne formule za dobro pisanje, bo razočaran. Takega v

vzorca ali formul sploh ni, zato vam je noben pisatelj ne more dati.

Način dobrega pisanja mora vsak sam najti. Poslušajmo o tem Finžgarja, ki je nekdo dajal nasvete mladim literatom, kaj naj pišejo in kako:

"Vse! Le zgrabi življenje, kjer in koderkol, povsod je интересно-samo opiši in povej t, kar more vzbuditi estetični užitek. - Kako naj pišem? - Kakor je komu dano in dodeljeno - če mi je sploh dano - tako naj piše in tako bo pisal do smrti. Ob takem "kako" pride na dan piščev in individualnost (osebnost), če ni pisatelj le nešni plagiator (tat ali posnemovalec - tudi epigon imenovan/stila).

Francoz dobro pove: Le style c'est l'homme. (Slog je človek sam; to pomeni, vsak človek ima lasten ali osebni slog.) Zato opazuj in uživaj, najbolj sam s svojo dušo - in boš videl, uživali bodo tudi tisti, ki bodo brali. Iz tega opazovanja se ti bo rešilo vprašanje po tvoji individualnosti : kako !

Kako moreš - kakor tvoj individuum - tvoja osebnost narekava - če ti sploh narekava."

Iz gornjih Finžgarjevih besed lahko izluščimo nekaj dragocenih spoznanj in navodil za pisanje :

Vsak pisatelj ima svoj slog, torej piše vsak drugače : Jurčič, Detela, Tavčar, Cankar, Prežihov Voranc, ... Katerega boste torej posnemali ? - Nobenega, da ne postanete epigoni !

Lepo pravi Ingolič Anton : "Nobenega pisatelja, tudi največjega, ne morete in ne smete posnemati, u č i t e pa se lahko pri v s a k e m, zlasti pri boljših in pri tistem, ki ga najraje prebirate.

Česa se pri pisateljih naučite ?

1) Najprej lepega jezika. Vse življenje se moramo učiti čiste, lepe slovenščine, kot nas p opominjajo vsi literarni kritiki in esteti,

od Levstika in Stritarja do danes, če to velja za vsakega izobraženca, velja to še bolj za vse, ki morejo pisati. Jezika se učimo pri vseh pisateljih, ki pišejo lep jezik - zato čtivo v šoli in pri preprostem, zlasti kmečkem človeku, kot je opozarjal že Levstik. Pazljivo poslušajte kmečke ljudi, kako govorijo! Ne toliko posamezne besede, pač pa, kako besede zlagajo v stavke, kako pripovedujejo zgodbo, opišejo dogodek, označijo človekov značaj, itd. Živa govorica je še vedno visska šola našega jezika.

2) Naučiti se deloma morete tudi, kako je treba spis (črtico, novelo, povest, poročilo) sestaviti in zgraditi. O tem smo se nekaj že učili v besedni umetnosti in pri čitanju pisateljev in pesnikov. Treba je že kar v začetku zgrabiti bralca in obdržati njegovo pozornost do konca. Zato pazite, kako dober pisatelj svojo zgodbo začne, kako jo razpleta in kako jo spretno in včasih nepričakovano razpnete.

3) Pisatelj mora biti čimbolj razgledan človek, tako v temeljiti izobrazbi, kot tudi v nenehnem opazovanju sveta in življenja. Zato pa se morate najprej učiti šolske in nešolske predmete, za vse se zanimati, vse vam bo prav prišlo,.

Druga važna zadeva pa je, da hodite skozi življenje z odprtimi očmi, bistro pametjo in občutljivim srcem. Človek, svet in življenje, naše in tuje, je ena sama velika šola. Zato bistro opazujte in študirajte sebe in druge!

Ko boste gornje namige vsaj malo uporabili, boste sčasoma sami našli najprimernejši in najboljši način izražanja. Tako boste prišli tudi do lastnega osebnega sloga.

SVETOVAVEC

NATČAJ ZA CPREMO NASLOVNE STRANI še tra -
ja. Še vi se pridružite oblikovanju svojega
lista !

M E J T E S E Š E V I I I I

U T E M E L J E N
D V O M

"Ali ta riba zares ni stara ?

-Kje neki, saj vidite, da je še živa !

"No, ja, saj ste tudi vi še živi..."

Lastnik krčme

Ko je možak že tretjič priletel iz krčme, se za smijem smrdljivo venomer

"Kaj se vendar venomer vračate v to smrdljivo beznico, saj so še druge krčme !"

"Kaj pa morem", zatarna ta, "ko sem pa - krčmar!"

-Mile-

M e d b o g o s l o v c i

"...i sploh kaj poznate sv.pismo ?", je vprašal evangeličanski študent katoliškega bogoslovca. Medtem mu je pripeljal gorko kľofoto in dodal: "Matej 5,39 ?" "Kajti tam je napisano: "Če te kdo udari na desno lice, mu nastavi še levo."

- "Ne, ampak Lukovo poznam - 6,38", je odgovoril ta in mu eno pošteno primazal. Tam je namreč napisano :

"S kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo."

- s Sal. -

UREDNIKOV KOTIČEK

Dragi prijatelji, priznati moram, da ste nekateri res prizadevni in redno sodelujete pri našem delu. Ob Iskrah pa rastejo tudi novi talenti. Sstanite zvesti sodelavci ISKER in poskrbite, da bo vaš list še naprej dosegal svoj namen.

Rad se spominjam tistih lanskih decembarskih dni, ko smo pripravljali teren za naše glasilo. Ko je januarja le izšla prva številka Iskre, so se "spreobrnili" celo najbolj vneti pesemisti. Nas pa sta rešila volja in optimizem.

Zdaj so ISKRE "na pohodu".

Takoj po izidu te številke bo začel delati novi (že tretji) uredniški odbor. Število njegovih članov se bo povečalo z novimi "močmi".

Što številko zaključujem svoje delo pri urejanju ISKER, ker me kličejo druge dolžnosti.

Vas pa prosim, dragi bralci in prijatelji našega lista, poskrbite, da se bodo ISKRE še naprej redno kresale in da bodo ostale priljubljeno glasilo vseh semeniščnikov. Začele so svojo pot, vi pa poskrbite, da jo bodo vredno nadaljevale!

Vsem sodelavcem se lepo zahvaljujem za pomoč in sodelovanje pri uredniškem delu, ISKRE pa bodo še naprej rabile vaših rok!

Vaš urednik

I S K R E, glasilo slovenskih semeniščnikov
v Vipavi;

Ureja uredniški odbor: Kokalj Zvone, Ramuta Jože, Milharčič Lojze in Stržaj Jože;

Naslov uredništva: Vipava 149., p. Vipava;

Odgovorni svetovavec: dr. Tone Požar;

Naslovna stran in likov. oprema: Sever Andrej in Jaksetič Vlado; matrice: 7

Rokopisov ne vračamo.

Razmnoženo v 240 izvodih; tiska Zero & Co.